

Lo Catalanista

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Calderón, 36.

Representació Administrativa á Barcelona

Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell.	2 rals al mes.
Fora.	8 " trimestre.
Un número sol.	0'20 ptas.
Anuncis á preus convencionals.	

IMPREMTA. En la d' aquest periódich, carrer de CALDERON, 36, se fan tota classe de treballs á preus reduhits.

Plegadors de cartró á las midas que 's desitxin,
se 'n poden servir ab tota urgencia.

IMPREMTA TUGAS.--CALDERON, 36.

ENSENYANSA TEÓRICA Y PRÁCTICA DE TEIXITS

Á CÁRRECH DE

D. ANTONI DE P. CAPMANY

1.er Curs. Composició de lligaments y teoria de teixits.

2.^{on} Curs. Práctica de teixits, monturas y pasatjes.

SABADELL. — Carretera de Manresa, núm, 9. — SABADELL.

La Lliga de Productors del Principat de Catalunya

DEVANT DE LAS ELECCIONS

Molt Sr. meu y amich: En tots los països constitucionals es costum perfectament justificada, que durant los periodos electorals se suscitïn y 's deba texin ab gran calor las cusions que afectïn al regimen polítich y econòmich del país. Los candidats fixan lo criteri y concretan lo programa á que pensan ajustar sa conducta en lo Parlament, y, por tal manera, la opinió exerceix son imperi, governántse la nació segons entenga la majoria convenir á sos interessos.

En Espanya, ab ser avuy tan graves las circumstancias, los mes de 'ls candidats, por un rebaxament de caràcters qu' espanta, no intentan tant sols conquistar la voluntat de sos electors y, per lo mateix, no tenen pera que manifestar lo que pensan: ja se sap que votarán sumisos lo que digui 'l quefe de sa fracció. Tots sos afanys s' han de cifrar, dat nostre modo de ser polítich, en lograr un lloch en axó perturbador que 's diu escassilat; guanyarse la voluntat de 'ls cacichs máxims, mitjans y xichs, quan no en comprar actas en blanch que se vendían al candidat contrari.

Aquesta Lliga, en quin sí hi ha partidaris entusiastas y adversaris decidits del régimen parlamentari, com tots á la una abominan de tals procediments, no pot dexas passar sens protesta tan gran perversió del sentit polítich; perque, digan lo que vullgan los que viuen y s' troban be ab aquesta situació imposada per necessitats mal entesas de Govern, en axó está la causa primordial de totas nostras desdixas.

En mitj de las grans preocupacions patróticas, que conturban als homes reflexius, no es ocasió aproposit pera provocar, com haguera fet la Lliga en altrs circumstancias, una campanya enérgica en contra dels diputats cúneros y en pró de la moralitat electoral, que demana ab pressa la defensa dels interessos nostres. Ho haguerm intentat ab lo caràcter de productors, perque, apart rahons políticas, tenim dret á que 'ls homes qu' en lo Parlament aproban ab son vot totas las lleys que regulan nostra vida íntima, las relacions de familia, 'l régimen de propietat, del treball, la organizació dels tribunals á los quins se encomana la defensa de nostra vida, de nostra honra, de nostres legítims interessos, tenim dret á que 'ls homes qu' en lo Parlament son árbitres ab sos vots de la vida exterior y económica del Estat, á la cual está lligada estretament nostra sort y que autorisan llevas pera la defensa de la patria y posan sas

mau en nostras rentas pera la exacció de tributs ab que gravar las cargas públicas; tenim dret á que 'ls homes encarregats de fiscalisar l' us que de sas atribucions fajan los ministros responsables, no sían l' estampa d' aquestos sino que ostentin una representació genuina, ja que, al fi y al cab no sols decidexen cuestions politichs, sino que tots sos errors, totas sas incurias y totas sas complicitats se tradueixen en sang qu' han de vessar nostres soldats; en diner qu' ab desigualtats irritants se exigex á los contribuyents y en entorpiments pera conrear las ciencias y las arts, desarrollar las industrias y 'l comerç.

Aquestas consideracions demostran que no 's tracta únicament d' una cuestió politica, sino avans que tot de una cuestió rudimentaria de moralitat.

No podem exigir als homes de partit la valentia de rompre ab practicas tan funestas, porque serian til-lats de boijos mentres no troben en lo país, unich realment responsable del fet, la enteresa necessaria para sobreposarse á tota imposició, mentres no prevaleixin los que proclamin ab tota independència y defensin sens contemplacions l' ideal politich y la conveniència económica del mateix país. Hem d' acceptar las cosas tals com son y treurer de la situació actual lo partit possible, recaiant l' apoyo dels que segueixen la corrent ab repugnancia; per la rabó de que quant nosaltres demanem, quant nosaltres necesitem pera la prosperitat de la producció, ha de ser abra del Parlament y del Govern, per mes que no puga ser programa exclusiu de cap partit.

Recordem qu' en l' assumpto de las relaciones ab las Antillas, de 43 diputats per Catalunya sols 18 estigueren á nostre costat. Pero ¿quí s' havia cuidat de demanar á los demes, al se relegits son criteri económic ni en que 'ls perjudica are sa deslealtat?

Interessa, donchs vivament qu' en cada districte, apartant las mans de qualsevol *chanchullo* si n'hi havia, fent á més ben alarde de no intervenir en cap corrupció quan se intentés, s'apoyi als candidats que prometin sostenir nostre programa conforme á las conclusions votadas en la Asamblea de societats económicas catalanas celebrada en Novembre últim en aquesta capital, encar que sos jefes politichs fessen cuestió de partit de las solucions contrarias.

Tenint en la memoria lo quebranto moral y material que per desgracia nostra han suferit ciertas asociaciones económicas, sols pel fet de que politichs sens escrúpuls ú homes sens merits propios escullissen com escambell de sa ambició y las convirtissen en instrument de son partit, hem mantingut sempre, com un dels canons invariables de nostra disciplina,

la neutralitat sincera y absoluta devant los partits, procurant realisar nostra acció eminentment política en lo mes alt sentit de la paraula sens lligarnos á cap d'ells, ja que las condicions generals de que la producció depen han de tenir la ficsesa y estabilitat que sols pugan dar reformas de caràcter nacional.

Avuy mes que may hem de mostrarnos intransigents en aquesta actitud. Molts pretenen que convindria á nostra causa portar al Parlament á algú ó alguns dels que han portat la veu de la Lliga en sas campanyas econòmicas. No: declararem categòricament en lo meeting celebrat a Tarrasa 'l dia 14 de Juliol del any passat, que 'ls representants caracterisats de societats econòmicas militants no debian fer política activa de partit, ocasionada á parcialitats potser involuntarias, á rompiments, odis y rencors inevitables; ni podian aspirar, sens haber dextat ab deguda anticipació son carrech, á la investidura de diputat, á fi de no donar lloch al recel massa justificat á voltas de que 'l móvil de nostres defensors no sia sino 'l d'adquirir notorietat pera fins personals y polítichs.

Qui aspiri á la honra de portar la veu dels alts interessos de la producció ó per circunstancias especials tinga sobre seu tan fexuga carga, sols pot anar al Parlament ab acta indiscutible, portat per voluntat ferma de 'ls electors, may per complacencia de 'ls cacichs. Lo fet d'acceptar un lloch en l'encasillat, no tan sols seria vilipendi irredimible, seria perdre tota autoritat y tota forsa pera 'l combat; exposarse á la lluyta sens despullarse de sa representació oficial econòmica, seria portar pera aquesta la men-gua y 'l quebranto de una derrota, en 'l cas de que la sort resultes adversa, y la solidaritat ab un partit que 's prestés á treurel triufant, en cas favorable.

Despres de tot, quant los associats no imposan aquesta lluyta, suposaria en lo candidat vanitat ridicula ó ambició desapoderada, de que 's senten nets los homes de la Lliga.

Es segur que per atencions de la guerra se imposarán sacrificis pecuniaris y de sang cruentissims. No podem regatejar res de lo que realment demana la salut de la patria: pero si hem de prepararnos pera exigir igualtat en lo sacrifici; justicia á lo que reclamem, no sols por equitat, sino ab lo text de la llei á la mà; virilitat y patriotisme als governants axecantnos airats contra molts que nos motejarán d'egoistas, essent ells probablement los bagarros dela rusch y tal volta cómplices de nostra ruina.

Lo president.—JOSEPH ZULUETA.

SECCIÓ POLÍTICA

Avuy no 's parla més que de eleccions en tota Espanya.

Seayalat pera aquest dia lo cumpliment de la indigna farsa electoral, per tot arreu s'oviran los caciquets de pobles en preparació de barrinar conciencias, falsificar las actas, comprar la voluntat dels ciutadans y disposos a tota mena de crims morals que 'l Códich deuria castigar ab duresa si no 's refiessin únicament d'aixó los grans mangonejadors de la politica espanyola pera seguir regentant, prostituint y arruinant nostre nom y tots nostres interessos.

Ni lo de Cuba ab sas amenassas terribles ha pogut deturar lo desbordament d'odis y passions que la malehida politica de partit atia en tots los pobles pera 'l millor reparto de caciquismes y concupiscencias.

Per tot se respira la mateixa pesada y denigrant admósfera.

Corrupció a dalt y corrupció a baix. Ciutats y pobles maigastant energias, encontant divisions, enfondint distancias entre 'ls fills d'una mateixa gran familia y entre tant los eterns disbauxadors de nostra riquesa aprofitantse de tant tremenda degeneració pera mangonejar ab tot lo nostre, enviant rius de sanch y diner a Cuba pera borrar, impunement pera ells, lo rastre dolorós de explotació y vergonya ab que van sembrant la dominació espanyola en sas colonias.

¡Quanta miseria y quanta iniquitat!

Gent que mirava impassible com nos estafavan 2300 catalans, arrancantlos de sas families y atiantlos a una lluyta fraticida, van gastant avuy las energias pera cubrirse d'insults, enardint al poble a una lluyta repugnant y ridícula de miserables passions y baixos egoismes.

¡Quins exemples mes eloquents pera la generació que puja!

De contemplarse en ells podriam ben profetisar que la gent novella d'avuy, inspirantse en tan bons principis, proclamará per Deu al diner, per Rey son miserable egoisme y per Pàtria, qualsevol part del mon hont pugua fer fortuna de la pitjor manera.

Bé 's portan nostras classes directoras no sols de Catalunya sino de Espanya tota.

En alguna cosa s'havia de coneixer alló de la *unidad que tanta sangre nos cuesta*.

Hi ha varietat y fins divergencia en l'amor al treball, en lo progrés, en las ciencias, en las arts y las lletres, pero la unitat regna per fi elefantse sobre l'enllotament de las conciencias.

Tots son uns, blanchs y negres, verts y madurs, castellans y catalans, gallegos y andalusos, la corruptora politica madrilenya ho te tot tan emporcat que ha fet possible lo paròdia de la constitució del any 12.

Unas mismas porquerias regirán en todas las elecciones españolas.

A Girona, lluyta oberta preconisada pels castellans que allà han afluït apadrinats per Puigcerver y Canalejas. En los mateixos murs de la immortal ciutat que tan lluytà pera defensarse dels extrangers que la sitiavan, s'hi lluyta avuy devant lo perill d'una

nova invasió d'extrangerisme que amenassa engolir-se sa comarca. No 's vessa sanch, ni sonan tiros com en temps de la guerra de la independència, però 's llessan hontas 's vomita veri y 's esmolan los ganivets pera raspar las actas.

A Vilanova y Geltrú va la cosa ab mes finura y fins pot dir-se *fin de siècle*.

Allí no s'ha acudit á altres medis que á la compra y venta de concièncias. Corre l'or com rin que 's desborda. Los candidats, fabricants los dos, acostumats á la compra y venta de productes, han cregut que 'ls electors no son altre cosa, primeras materias explotables y 's han llessat á la subasta ab la gravetat dels nègrers en los *bons temps* dels negres de Guinea.

A Igualada, presenta-la cosa un nou ospeete que de moment vivifica y esperansa.

Tot lo poble sens distinció d'ideas ni partits, l'ha empresa contra 'l cacich maxim de la comarca y aixís com han tret ignominiosament sos gossets del Municipi 's preparan pera reventarlo á ell mateix en las eleccions d'avuy.

Tips d'imposicions, amenassas y d'escandols, fastiguejats de veurer mangonejar son nom y sos interessos per la colla del cacich, sense fré ni conciència, cansats de ser vassalls de remensa en plé sigle del progrés, se llessan á la lluyta ab ardor inespliable, disposats á jugar-se 'l tot per tot d'una vegada.

Aquestas son las energías que han de treurer los pobles alguna vegada á la vida.

Llàstima que per cada Igualada son en lo dia d'avuy á mils los districtes que han perdut lo seny y la conciència.

Si fins nostra Sabadell, la morigerada y culta Sabadell fins als genolls está enfangada.

Trencada la unió (que poch sólida devia esser que tant facilment 's trenquí) que semblava imperar d'algun temps á aquesta part, s'han enfondit las distancias, s'ha prescindit de las convenièncias y ab desenfré inconcebible s'han llessat á la lluyta acudint á totas las armas. Als idols d'ahir, avuy se 'ls despedassa. Franquejat lo camí del escàndol, s'ha apoderat aquest avuy d'un sens fi de concièncias. Se crusan insults y calumnias no ja de boca en boca, guardant certs respectes, cubrint las formas. Tot se fa públich y á ell se dirigeixen uns y altres, com si mostrant la cangrena 's conseguís altre cosa que ganyotas de repugnancia. S'ha convertit la plassa pública en circo romá y allí 's llessa la carn pera satisfèr las fieras.

¡Perdoneu los, Senyor, que no saben lo que fan!

Y tu, poble sabadellench, no prenguis exemple, per Deu, de lo que avuy t'en senyan.

Mantente ferm en ta conciència honrada, seré en ton noble esperit y fuig, fuig d'aquesta admósfera malsana y corruptora pera rejoyenir y aixampiar tos pulmons ab l'ayre suau de nostres camps y ab las alenadas rehinosas de nostras montanyas.

JA HI HAN TORNAT

Los senyors de la Comissió organísadora dels Somatents han trovat tan excelenta la idea dels oferiments patrioterics inven-

tats per alguns Cabos de Districte, que sembla que 's reparteixen per torn l'alt honor d'esplotar aquell negoci.

Vaja qu'aquells pobres Cabos varen badar massa descuidantse de treurer patent d'invenció.

De primer fou un tal Senyor Folch vocal de la Comissió qui comensá á fer lo maco oferint los Somatents catalans pera fer de Civils conquistant merits y fent l'hidalgo devant d'en Weyler.

Ara es lo Marques de Monistrol que procura treuren profit devan del nou Capità General senyor Despujol reiterant l'oferta «en terminos mas amplios si es posible» afegint que lo Somatent «en los momentos criticos actuales no desmentirá su historia y su amor á la Patria.»

Ab aixó si que te raho y está acertat lo Senyor Marques, puig los Somatents precisament per no desmentir sa historia y son amor á la patria, no 's prestaran jamay á fer de Civils ni á fer de centinellas als cuartels pera facilitar al govern «en los momentos criticos actuales» sa obra destructora del Estat Espanyol ab son inicuo destrós de jovent ab una guerra injusta.

Pero que 'ls Somatents pensin ó no com los flamants vocals de la Comissió, importa poch, la qüestió es aprofitar lo carrech per fer lo maco y compartirsho com á bons companys, Veyam á la vinenta sessió quin sera lo ditxos vocal que podra arreplegar el «alto honor de reiterar los ofrecimientos «per que... tira peixet, no vesteix poch aixó de parlar en nom de «los Somatenes de Catalunya.»

Y ab lo que 's ven aquestos senyors l'hi tenen al Somatent un amor entranyable y l'embarnissan tant que aviat no 's coneixerá pas son primitiu color, que han lograt de S. M. la Reyna Regent que per la otorgació de creus del Merit Militar se consideri 'ls Somatents en iguals condicions que á las classes militars a quinas s'otorga la citada recompensa, es á dir sens que hajan de pagar drets de cap mena, ¡Valenta concessió pels pobres pagesos! ¡quan mes profit los faria que 'ls treguessen la contribució dels terrenos erms per la filoxera, que axó de las creus ni vesteix ni atipa, puig es ben sapigut alló de que «en el presente siglo de las luces del pecho del ladron cuelgan las cruces»

«Prenem paciència y tinguem seny, que si arriba l' hora de posar en practica «los reiterados ofrecimientos» allavoras veurem de qui disposan los flamants senyors de la Comissió organitzadora.

L I T E R A T U R A

LA DAMA NEGRA.

Cal descomptar dels tots, no obstant, á la Calandria y á la Tuyas, que ja havian trencat l' armistici, engelosida la una per *aquell bon partit, que may s'ho haguera pensat*, y enquimerada la altra, además, per la simpática manifestació del barri... 'L descaro d' aquesta en sos bescantaments y ditas arribava fins á tal punt, qu' aduch els vehins, prenent partit pels casats de nou, y mes singularment per la *dama negra*, qu' era 'l *blanco* de llurs tiros, s' atrevían á amonestarla.

Segons la Calandria aquell enredo de la botiga ja pariria á son degut temps.. Qui sab de qui eran aquelles pessas; qui sab d' ahont venían aquells estrus; qui sab de quinas mans habían eixit la bestreta del lloguer v adhuch els céntims pera las agullas... Per altra part alló no passava d' un cop de puny, d' un cau d' aranyas de magatzem, ab sos cortinatjes de trenyinas per fora y la púrria pels dintres... Y en cuant al casament, com ho regoneixia tothom, de la tarifa de la iglesia havían triat el mes distingit, el del últim grau, 'l de *solemnitat*, com las absoltas de pobre...

Menos mal pera la *dama negra* quan las donava per exteorisacions; el mateix bulto dels estirabots, la mateixa groxaria de las mentidas, rebudas á plena rialla pels vehins eran sa pitjor condemna... Mes, quan, alterant l' ordre, las enfilava per lo moral, variaba tan d' aspecte la cosa, qu' era cas de plantarla, sino d' escandalitzarla...

De tot el de sa casa que li venia á través en tenia culpa la *mala vespa* de la *dama negra*, aquella *filla d' un penjat, per mes que digan*, puig qu' ella encara no havia pogut esbrinarho... La desgracia de 'n Siset ja se la va sentir al cor al eixir de casa, puix que 's topá ab la *dama negra* al deixar la escala... De l' escányoliment del petit, degut á la poca llet de la Tuyas, segons el parer de metges y comares, aquella *mala vespa* 'n tenia la culpa, per haber uilprés al nen, al ensopegarse certa vetlla... Fins els disturbis de families, aquelles lleus desavinensas entre la Tuyas y en Siset motivadas per incompatibilitats entre llurs caràcters, incongeniables aquestos desde llurs relacions, també 'ls atribuía á la *dama negra*...

Per cert que, las palestras entre 'n Siset y la Tuyas anavan prenent tal

peu d'un temps ensà, que las *plujas d'istiu* acabavan moltes voltas en xafechs. Motivat, segurament, per aquella poca harmonia, era que a n' en Siset, *que ja 's veyà las orellas*, li caygués la casa á sobre... Tant com mes s' adobava mes s' hi fonia en son pis... Poch amant d'entreteniments, negat en absolut pera matar la estona dins sa llar enganyant al temps á cópia de casolans recursos, las horas li semblavan dias, anys las setmanas y una eternitat els mesos...

Qualsevol altre, durant sa convalescencia, s' hauria distret are ab el noy, are ab els aucells, are ab un llibre ó simplement derrera 'ls vidres, mirant, observant, comentant y trametent sas sorpresas; mes, com ell ja deya, no hi havia nat per aquestas cosas!... Que 'ls cuydi qui 'ls mantinga, —repetia—referintse als aucellets, y en quant á son fill, com ells sols servia pera ferlo plorar, puig que li mancava paciencia, 'l rebutjava quan li duyan excasantse ab sas rebequerias!... ¡Quinas rebequerias las de son propi fill!... Semblants al amohino de las aurenetas, d'aquell niu d'aurenetas, encastat dessota 'l ráfch de la teulada, qu' alashoras, quan ja era grandasot, vá enderrocar á cópia de burxarlo!...

Tant y tant aná migrantse en sos pis que, ajudat de son bastó y contra 'l parer de sa dona y sogra, molt ans del permís del metge ja s' allunyá de sa casa!... «M' hi moriria!... M' hi enterrarian engabiats aixis!...—las deya—Soch aucell de bosch, no puch ferhi mes!... Y pas á pas s' aná afranquint de sa reclusió forcosa. Comensá pel matins ab la excusa de pendre 'l sol; es conquistá las tardes ab l' anyorament del caté, y afanyá 'ls vespres y adhuc las nits, mes tart, ab la distracció del *passo* y la *manilla*...

Aixis, no fent mala sang, la cura anava mes depressa, sengons ell deya.

Passá 'l temps, es posá bó, se li reforsá be 'l peu, ab gran alegría de la Tuyas y de la Calandria, que ja tocavan el fi d'aquell desori; mes, com en Siset havia agafat tal carinyo á n' aquella vida de tahul, que ni sabia com desfersen, aburrint las eynas y no trobant el camí de retorná al taller, s' avivá mes la bronquina.—Pensa que tens un fill!...—li repetia la Tuyas... —Mira qu' anem cap per vall!...—hi refermava la Ca'andria, recordantli que desde 'l despido del metge la setmanada s' havia reduhit á mitxa.—Y que 't crias nous gastos!...—reprenia sa muller, no gosant á dirli «nous vicis» pel temor d' encendrel...

¿També n' es causa la *mala vespa* de la ganduleria de 'n Siset?—s' atreví á dir á la Calandria una de las estadantas de la escala, casual testimoni de sa darrera bronquina...

—¿Y ab aixó que voleu dir?—reprengué la Calandria, envejosa dels progresos de la *dama negra*, mes potents de dia en dia —Qui sab?... Y si ho diheu, perque tot els vá vent en popa, encara no som allá hont aném!... Al cap de vall del sach es troban las engrunas!... Y si t' es mes que sopi dos cops, que jo ab un ne tinch prou, y encara me 'n sobra!... Entenéu?...

Pero, en tant ho deya aixis, pera disimular sa quimera, la professó li anava per dintre.

Soa gendre no 's podia corretgir... S' havia enconnat ja tant ab la vida vagamunda, que l' os de la esquena. adolorintli mes de dia en dia, fins li trevava la voluntat... A las cruas amonestacions de sa sogra, mes repelosas que las de sa muller encara, ja sols hi responia ab un encongiment de braços... Avergonyintsen, per fi, probá d' arribarse fins al taller; mes el pes de la mandra l' afeixugava tant, que may acabava d' arribarhi... Per tot tenia excusas... Que no volia comensá en divendres... Qu' hi aniria dilluns... Que dilluns no, perque 's ressentia del peu; dijous...

Al últim, empentat per sos companys, que l' avergonyiren per sa conducta, 's decidí per estirarhi 'l nervi... La primera setmana la vá fer plena. La segona, esquarterada d' un extrém... La tercera... Alló del café 'l seduhia tant, que ja no 'n tenia prou dels vespres... S' hi passavan tant rebé las nits!... Aixaladas sas alas per las tisoras del vici, 'l desgraciat pardal ja no pogué rependre la volada...

JOAN PONS Y MASSAVEU.

(Continuará)

NOVAS

Al hora de sortir á la llum lo present número, estarem en plé periodo electoral.

Per lo que 's refereix á nostra ciutat rés hem d' afegir á lo que oportunament diguerem en nostre número del diumenge.

Lamentém de veras lo trist espectacle que los partidaris d' un y altre bando, han portat á nostra vista, presentantnos ab tota sa uuesa un sens fi de detalls que no duptém que 'l públich apreciará en lo que signifícan y 'n pendrá nota pera l' esdevenir.

En la impossibilitat d' aturar lo desbordament de passions que amenaça, sols nos cal recomenar una vegada mes molta prudencia á abdúas parts belligerants, á fi de que la nostra estimada ciutat no tinga de presenciar cap lamentable succés, que tots deploraríam.

—Diu «La Renaixensa.»

Telegrafian de Madrid á *Diario de Barcelona* que en Sagasta creu imprescindible que 'l govern d' Espanya porti totseguít á la isla de Cuba amplíssimas reformas políticas y administrativas, sense necessitat de que ningú, ni molt menos cap nació estrangera, tracti d' intervenir en aquest sentit ni sisquera ab consells amistosos.

Prengui nota d' aquesta declaració del quefe dels liberals la premsa

sarsuelesca y patriotera d' aquí que demana que *se derrame la última gota de sangre*, mentres ella no fa més que vessarne moltes y moltes de tinta sobre nostra miseria y postració. No mercadeji més ab los grans sentiments del poble y usi al menos una vegada del patriotisme que tan desgraciadament rebrega en sas planas.

Los homes pensadors y que nenen més al cor que á la boca la parau-la *patriotisme*, buscan remey als mals y no tenen may la procacitat y la imprudencia de jugar barruerament ab los sagrats ideals.

Aquets diaris que semblan escrits al compaás de las atabaladoras notas del *Cádiz* sentenen sovint remordiments de conciencia y una vivíssima contrarietat de que hi hagi qui fredament examina y comenta 'ls aconeteiximents tristos que en gran part per culpa d' ella 's desenrotllan y procuran desviar la opinió dúctil de las massas: seuse cap consideració acusan é insultan als que ab sa conducta serena, digna y patriótica escriuhen diariamen son procés ab esperit inexorable. Mes res ne treurán. A nosaltres ve la gent que pensa, la que estima son país, fins los que com en Sagasta tenen grans responsabilitats per lo lloch que ocupan en la política y ab ells se 's van los eterns perturbadors, los xerrayres d' ofici, 'ls que prefereixen l' interés propi al general.

Com tenim la conciencia neta' continuarem la campanya empresa.

—Ha exit de la Companyia de Jesús l' entussiasta catalanista y molt estimat poeta En Arthur Masriera y Colomer. La desgracia que no hage arribat á probarli la vida de jesuita, priva á la Companyia d' un individu tant útil, y torna á las lletras catalanas y á la causa un dels seus fidels mes fervents y estimables. Tot sia per mes be.

—En *La Epoca* de Madrid hem tingut lo gust de llegir varias escenas de la tragedia de don Angel Guimerá, *Jesús de Nazareth*, traduhida per don Lluís Via.

—Lo día 25 del mes passat celebrá l' Ateneu Tarrassench, una vetllada-certámen que resultá molt lluhida. Tant la majoria dels treballs premiats com lo discurs de gracias de D. Joseph Casamada, foren en llengua catalana.

—Podém anunciar á nostres lectors que 'l jove é inspirat felibre Marius André, que fa algun temps resideix á Barcelona está á punt de publicar una novela en francés ab lo títol de *Montserrat*, tractant un assumpto essencialment catalá y de tendencias regionalistas.

—S' ha publicat la Memoria que llegí l' erudit escriptor é historiògraf don Francisco de Bofarull y Sans, quefè del Arxiu de la Corona d' Aragó en la Real Academia de Bonas Lletres d' aquesta ciutat, en la sessió que celebrá 'l día 15 de Janer de 1894, relativa al *Testament de Ramon Lull ó la Escola Luliana á Barcelona*.

—En lo Saló de Novetats (abans Cruz) tindrán lloch avuy dos grans balls de tarde y vetlla están confiats los programas á la aplaudida orquesta *Chapté*. Lo ball de tarde será coreijat prenenthi part la Societat Coral *La Industrial*.

—Moltas y de valua son las felicitacions que ha rebut nostre amic D. Joan J. Permanyer ab motiu de son discurs llegit en la sessió inaugural de la Academia de Jurisprudencia y Llegislació de Barcelona. Entre ellas hi figura la del Excm Sr. D. Francisco Silvela, que diu que simpatiza vivament ab sas tendencias que creu molt fecundas.

—La sanch patriótica de la gent d' Asturias está al fort de la bullida. Se recordan de que son fills de D. Pelayo, de que s' han criat vora 'l bressol de la *gran patria espanyola*, de Covadonga, y, plens d' entusiasme bélich, recullen diners y organisan batallons de voluntaris.

Quina llástima que no la sentissen avans aquesta santa abnegació patriótica! Quina llástima que no 's recordin de D. Pelayo y Covadonga quan fan fonedissas sas riquesas agricolas y quan eximeixen de servir al rey á tants y tants minyons que *no arriban á la mida*.

Catalunya está tan enfeynada en pagar contribucions que no li vaga d' entretenirse en fer suscripcions, y ha donat tans fills de més á la *patria* que ab ells, no un, sino quatre batallons podrian ferse.

Pera que Asturias—quals sacrificis avuy ponderan certs periodistas—i guali no més los sacrificis de Catalunya, es precis que entregui tans voluntaris com reclutas va donar de menos en la quint á darrera y com soldats va entregar de més la nostra terra.

—Héus aquí la llista dels senyors acadèmichs que prengueren part en la votació de la proposició referent al ús de las llenguas regionals en la Academia de Jurisprudencia y Llegislació de Barcelona, devent fer notar que alguns, y no per cert dels menos significats dels acadèmichs que assistiren á la sessió, se retiraren avans de la votació per lo avansat de la hora, no sense haver exposat particularment son criteri favorable á la proposició.

Digueren *si* 'ls senyors Duran y Bas, Viscarri, Batlle, Tell (don Guillem A.), Suñol (don Ildefons), Ferrer y Barbará, Puig de Bellacasa, Vilaseca y Magarre, Sabater, Trabal (don Jaume), Rogent y Pedrosa, Armengol y Bas, Durán y Ventosa (don Lluís), Torras Sampol, Flaquer, Martí y Ballés (don Joseph O.), Pena (don Joaquim), Fluvíá, Codina, Samsó y Volart, Albanell, Roca (don Heliodor), Roig y Puyed, Novellas, Cirici, Mon (don Joan), Verdaguer (don Narcís), Bertrán de Amat (don Felip), Permanyer (don Ricart), Moliné y Brasés, Selva (don Emili), Trias y Giró (don Joan de D.), Negre, Casas y Carbó, Prat de la Riba, Gomis, Fontanals, Lleó, Campillá, Albó y Calvaria, Elias y Pujol, Giralt, Pedrerol, Cuscó, Hill, Deás (don Rafel), Garriga y Massó, Borrell (don Antoni M.^a), Permanyer (don Joan).—Total, 49.

Digueren *no* 'l senyors Margarit, Babot, Moragas y Manzanares, Pla y Daniel, Puig y Durán, Aguilar, Grau, Colubi, Alemany, Soldevila, Gonzalez, Vilart, Caballé, Orriols de Fedriani.—Total, 13.

—Avuy per la nit tindrà lloch en lo teatro de Euterpe una extraordinaria funció.

Los germans *Fontova* (*Lleó y Conrat*), celebre violinista lo primer y reputat pianista lo segon, donarán un escullit cencert, despedintse d'aquest públich, puig lo prop dimecres marxan á Buenos-Aires.

Lo programa está compost de la manera següant:

1.er Sinfonia per la orquesta

2.º La bonica comedia catalana en un acte: *Com succehix moltes vegadas*; prenenthi part las Srtas. Fontova (C.) y (A.) y lo Sr. Llonch.

3.º Primera part del *Concert Fontova*: A *Cavatina*, Raff.—B. *Tarantela*. Vienxtemps.—C. *Teiyeunerueicu*, Sarasate.

4.º La bonica comedia catalana en un acte: *Un Cop de telas*, per la Srta. Catarina Fontova y lo Sr. Llonch.

5.º *Cocert Fontova*: A. *Aires Rusos*. Vieuiavvski.—B. *Celebre Berseuse*, Simon.—C. *Rapsodia Húngara*, Hauser.

Per dita funció regiran preus económichs.

—Los habitants de las terras de llengua catalana, segons als últims censos, son:

Catalunya, 1.759,595 habitants; Valencia 1.393,849; Bálears, 290,934; Rosselló, Vallespir, Caneñent, Capcir y Cerdanya francesa. que forman la

major part del departament dels Pirineus Orientalr; 192,622; Andorra, 6.000; Alguer (en la illa de Sardenya, Italia), colònia fundada en 1355 y separada de Catalunya desde 1714, en virtut del tractat de Utrecht, 10.000.

Total d'habitants dels paysos de llengua catalana, 3.653 000.

—Entre varis advocats de Barcelona s'ha obert una subscripció pera fer una edició numerosa del discurs llegit en la sessió inaugural de la Academia de Jurisprudencia y Llegislació d'aquesta ciutat, senyor don Joan Joseph Permanyer, á fi de que pugui ésser repartit entre tots los advocats y notaris de Catalunya.

—Diu *La Veu de Montserrat* propòsit de noves adquisicions fetas en lo Museu episcopal de Vich en l'últim mes de Mars:

«Las edats antigas tenen representació en lo entrat al Museu ab una petita y ben afilada desiral de pedra; una olla cuyta en una foguera, feta de granel·luda terra y perfectament conservada; quatre vasos de diferents formas y de época romana; una bonica *paterna* de fina terra vermella ab la marca del fabricant, y tres *lucernas*, una d'ellas enriquida ab relleus. Las épocas més modernes s'hi han representat ab la adquisició d'una safata, fondo de llantia, decorada ab hermosa orla d'ornamentació vegetal y filacteras del sigle XVI; sis medallons reliquiaris catalans del sigle XVIII; una placa de porta-pau de marfil ab la representació del Calvari, d'últims del sigle XVII; una caixa de núvia sens decoració de pintura, pero ab estrany calat de gust gòtic d'últims del sigle XVI, curiosa mostra del mobiliari de las classes poch's acomodadas, y un dibuix, obra del pintor catalá Pere Joan Montanya, en lo qual s'hi veu un esbós d'un cuadro que revela una expertíssima mà y tot un artista, boceto que no pogué ésser acabat per haver sorprés la mort á son autor mentres fixava en lo paper son pensament. Es un objecte digne d'ésser molt estimat á son donador D. Antoni de Ferrer.

Per la secció etnográfica lo nou Degá de nostra Basílica ha regalat unas ricas plantufas moras cubertas ab richs brodats d'or, y ha fet un memorable present D. Juli Peña, consistent en una *lantuca* ó canó de bronze ab llegenda y un dibuix árabe que fou pres en l'assalt de la *cotta* de Marahuit de la llacuna de Lanao en la isla de Mindanao.»

La Catalana. - Societat de segurs contra incendis

CARBONS ESPANYOLS. — SOCIETAT «MIERES» (ASTURIAS)

Lecanda, Macià y Comp.^a

CONSTRUCCIONS DE FERRO INOXIDABLE EN EL CEMENT

===== Sistema MONIER privilegiat =====

Unich representant, JOSEPH CAPMANY.-Corominas, 57.-Sabadell

Se compran sellos usats de correus, colleccions y correspondencia antiga ab sellos usats, particularment del any 1850 al 1870.

Informes en la Administració d' aquest periodich.

Fayans Catalá

Fábrica de Cerámica Artística

DE

M. Burgués y Comp.^a - Crehueta 92.-SABADELL.

COMISSIONS DE TOTES CLASSES

COMPRA Y VENTA DE FINCAS

ACCIONS DEL BANCH de Sabadell

CANTITATS DISPONIBLES EN PAGARÉS E HIPOTECAS.

PERA MÉS INFORMES

Carrer de las Balsas, núm. 28.-Sabadell

Gran Caf  y Restaurant Colon.-Barcelona

Cuberts   2'50 ptas.   escullir 3 plats de la carta (  4 sense escullir), 3 postres, pa y vi.

També s' atmeten abonos   preus ventatjosos. Servey esmeradissim. Concert totas las nits per un **QUINTETO**.

DELIBERACIONS

DE LA

Segona Assamblea general

DE DELEGATS DE

LA UNIÓ CATALANISTA

tinguda   Reus en lo mes de Maig de 1893

Forma un vol m de 176 planas contenint adem s de la llista de delegats de la Unió Cataladista y las bases acordadas, los traballs llegits en dita Assamblea per los senyors don Joan J. Permanyer, don Pau Font de Rubinat, don Lluís Durán y Ventosa, don Antoni Aulestia y Pijoan, don J. Riera y Bertr n, de J. Viguer, don E. Saguer y Olivet, don Lluís Domenech y Mont ner, don A. M.ª Gallissà, don F. Alsina, don Joseph Coroleu, don Angel Guimera, don J. Tomasino y altres.

S  ven al preu de 2 pessetas en las principals llibrer as y en la Secretaría de la Unió Catalanista, Rambla de las Flors, 32, primer pis.

Imprempta y Encuadernacions de Pere Tug s, Carrer de Calderón, 36.-SABADELL